

ДІЛО

Видав: Видавничя Спілка „Діло”.

Виходять що-дня раніше
крім понеділків.

РЕДАЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
 Львів, Ринок 10., II. пів.
 Конто пошт. таєм. 26.726.
 Адреса тел.: „Діло—Львів”.
 Число телефону 261.
 Рукописи
 редакції не повертають.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:	270 к.
чвертьсто	5 —
піврічно	10 —
шіворічно	12 —
у Львові (без доставки):	
місячно	240 к.
чвертьрічно	7 —
піврічно	14 —
шіворічно	28 —
За замізу адреси	
златити ся 50 к.	

Ціна відповідь:

Стрічка пустівка, дімініон
того 46, з ліквідацією 45, з
сподівкою 80, з недовідомою
часткою 1 к. Повідомлення
міжнародні: звернення 750.
Накрижність стрічка 1 к.
Стягноголовка за сподівкою
— 1000.
Одна кільцевата сподівка
у Львові 10 с.
на прозорий 20 с.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Українські сироти і Ц. К. правительственный комісар м. Львова.

Парламент чи сойм? — „К. В. К.” і Українці.

Ми вже доносили, який вислід мала інтервенція Українців м. Львова у ц. к. правительственного комісара м. Львова дра Тадія Рутовського в справі опіки над українськими сиротами у Львові. На ждані Українців ц. к. правительственный комісар відповів відмовно, хоч признав слушністю їх аргументам, відповідаючи на їх увагу, що польські опікуни будуть виховувати українські діти в польському національному дусі: „Rozumie się”.

Наше донесене про сю інтервенцію передовіда з очевидною віткою „Gazeta wieczorna” (в 13. с. м.), немов би хотіла похвалити ся перед польською читаючою публікою, як хороши д-р Рутовський стоять на сторожі польського характеру м. Львова. Не для моралізації, а тільки на те, щоб ніколи не забувалося про дві міри наших сусідів, запітаемо, чи так писала би та сама „Gazeta wieczorna”, якби на інтервенцію про потребу польського викова на для польських сиріт дісталася таку відповідь — не кажмо вже в Варшаві чи Познані, але хочби назив у Москві чи Петрограді або в Відні чи Берліні.

При тім „Gazeta wieczorna” старає ся ще піоронізувати над українським домаганням, називаючи ся, скільки там тих українських сиріт може бути при трьох (!) процентах українського населення м. Львова. Про процент українського населення м. Львова не будемо полемізувати, бо самі поляки добре знають, що є нас тут що найменше 25 проц. Що урядові статистики говорить інакше, пояснене сього знайдуть поляки хоч би у недавнім відчіті проф. Ромера, який отверто признає, що та статистика кривдить Українців у користі поляків.

За те що-до числа потребуючих опіки українських сиріт у Львові сконстатуємо, що самі польські діячі, які сюди справою займаються, признають, що є їх коло 60 проц. І се зовсім природно. Адже ті сироти рекрутуються з більшіших і найбільших верств населення, а ті верстви у Львові — українські.

Отже більші полові потребуючих опіки сиріт м. Львова ц. к. правительственный комісар м. Львова відмовляє питомого національного викова ще додас: „Rozumie się” — що вони будуть викорувані в чужім національному дусі.

Ся справа має свою політичну сторону. Як би п. д. р. Рутовський дав таку відповідь надійти як вибраний президент м. Львова, то й тоді легальність такої відповіді мусила би бути осорена. Бо в австрійській державі кождий народ має основним законом запоручене право національного розвитку.

В передовіці в ч. 56 в 9. с. м. обговорилими домагання „Czasu u”, щоби відокремлене Галичину перевести рівночасно з новим устроем Чехії, та щоби полагоджене польсько українського спору оставити відокремлений Галичині, себебо полякам, бо — мовляв — сей спір належить до компетенції сойму. При сій нагоді визначили ми, що до політичних заяв „Czasu u” треба прикладати особливу міру, бо є він органом групи, до якої належить презес польського кола Білінській і польський міністер без теки Бобжинський.

Подавши наші виводи, „Czas” (ч. 118 в 12. с. м.) з приводу нашої останньої угоди, „Czas” заперечув, ніби-то він є органом Білінського і Бобжинського, і пише: „За виводи і погляди „Czasu u” не може бути відповідальний аї міністер для Галичини (позадимо собі пригадати „Czasu ovi”, що на основі конституції такого міністра нема, є тільки польський „міністер без теки”) аї презес кола. Зовсім інші з підстави публичної відповідальності дневника, а інші політичних чинників”. Не розумієм потреби сього застереження „Czasu u”. Все таки оставе правою, що „Czas” є органом групи, до якої належать pp. Білінський і Бобжинський, а тим самим його погляди дають нам пізнати політичні тенденції загаданих польських політиків. Се ми і мали на цілі ствердити.

Шо-до самої річи — пише „Czas” далі — то поляки все займали те становище, що не не мішують ся до чесько-німецького спору, а з другої сторони не допускають чужого впливу до управління польсько українських відносин. Зайді пливів принцип, що компетентним для полагодження національної справи є форум сойму. При сій принципі мусимо обставати як відповідаючім природі річі.

Що таке є польське становище, се для нікого не новина. В наших виводах ходило нам о що іншого. „Czas” писав про сю справу так, неначе на основі політичного державного права компетенція в польсько українським спорі належить до галицького сойму. Так не є, і се власне мали ми на цілі ствердити. Сьому не перечить також „Czas”. Отже повторяємо ще раз: що інше позитивне державне право, а що інше політичні тенденції національних чи партійних груп. Погляд „Czasu u” стверджує тільки становище поляків, а не становище позитивного державного права.

„Легкий спосіб” дискусії в сій справі вибрали собі „Nowa Reforma”. Вищукє вона — вже справді годі дочислити ся, котрий раз! — „противорічності” в наших політичних заявах і каже, що ми — признаючи єдину компетенцію держави — проголосуємо нову програму, яка противорічить проголошенню давнішій заяві, що нашу думку до порозуміння між поляками і Українцями може дійти тільки тоді, коли поляки признають Східу Галичину українським краєм і домагати-муть ся тут тільки прав національної меншини. В “ім тут противорічність, се вже тайна „дешевого польського” з краківського демократичного органу. Ми домагаємося такого признания і надана йому державно-правних форм від держави, як єдиного компетенційного чинника установлювати право державні форми життя. Коли б таке признали наступило за водною поляків, то се очевидно було більше для будущості обох народів. — І се висловлює наша заявка з приводу писань польської преси про польсько українську угоду. І де ж тут противорічність? От соромав ся би

днівник, який позує на поважний орган, писати такі нісенітниці!

Коли ми вказали, що розпорядок нам, наказув старостям цілого краю виплатити на населене, щоби збирало складки на польський комітет (К. В. К.), з чого виходить, що складки українського населення Східної Галичини йдуть на польські шляхи, польська преса розписала ся про „rak w wdziesiątce”, зазначуючи, що К. В. К. „заосмірює со вісною скідкою повіти, обілюючи Поляків і Українців”, про що „знають тисячні маси Українців, які майже живе завдячує К. В. К.”

Яку правду містить її польські твердження, про се дістаємо шляхом ряд листів з усіх сторін Східної Галичини. Ось пару примірів:

З Калуша пишуть нам: Всюди порозсилало старство з Калуша візвання, щоби робити збирки на цілі комітету під протекторатом краківського біскупа, і просто до старостства сі збирки відсылати. Сей комітет підсилаже лиши Поляків, а в склепах, заложених за сі грощі, можуть лише поляки купувати. Українців і за крейшар перво не продадуть.

Та сама історія в Станиславові, завдяки якій ми доносять: В Станиславові в часі між попередньою і теперішньою інвазією, в рр. 1915/16, існувала товарова складниця К. В. К., з’організована фондами того комітету. Всік предмети поживи продавала вона по цінах уміркованих, а в порівнянні з приватними торговими зовсім дешевих. В тих тяжких часах також деякі Українці удалися там за закупном. Жалюму з них складниця товару не продала, заявляючи, що „składnica jest tylko dla rytm. kaucików”.

Москофільський „легіон“ в Росії.

Відень, 12. марта 1917.

Побіч легіонів польського, лотиського і чеського, котрі стоять в рядах російських війск, має в недалекі часі появитись ще й москофільський. В рядах Його мають бути по волі чи по неволі втягнені не тільки ті нечисленні москофіли, котрі добровільно втікли в Галичину разом з уступчими російськими арміями, а й ті нещасливі виселенці, котрі силою виганяли козаки з сіл і котрі під іменем „бжеженців” коротають свою суму долю по ріжких закутинах Росії. Буде отже сей легіон плодом насильства і нужди в ще більшій мірі як плодом свідомої зради...

Під наг. „Карпато-руський добровольчий отряд” читаємо в „Кіевській Миці” з 11. лютого с. р.:

Повновласник „Русского Народного Союзу Прикарпатської Русі” просить нас друкувати:

„Найвищий Головний Командант, Йдучи на зустріч давнішім просбам „Русского Народного Союзу Прикарпатської Русі” дозволив Йому інні угворити окремий карпато-руський відділ добровольців. В цілі скоршого утворення такого відділу „Русский Народный Союзъ Прикарпатской Руси” постановив оголосити вступний запис карпато-руських добровольців і звернути ся до земляків, які находяться в Росії, — вишовити свій національний обвязок і, хто тільки може, негайніше записувати ся у добровольців, при чим заявляє, що вступити до відділу можуть як утікачі, так і полонники родом із Карпатської Русі рускої національності. Доволячи про се до відома карпато-руських утікачів і полонників, які находяться в Київі і кінській губернії, повідомляю, що вступний запис добровольців у Київі має місце у моїй канцелярії (Львівська вул. № 45) щоденний: Повновласник „Русского Народного Союзу Прикарпатской Руси” для прийняття карпато-руських утікачів у г. Київ і в кінській губ. — Ю. А. Яворський.”

Ф. К.

Повітові канцелярії філій „Сільського Господара”.

Для відбудови краю.

Доповняюча зміст статі про „Сільського Господара і відбудову краю”, подаємо нижні подробніші відомості про організаційні правила „Повітових канцелярій”, які повинні поєсти при кожній Філії „Сільського Господара”.

Канцелярію заступає на він голова Філії і секретар. Всі письма канцелярії підписує голова або заступник голови і секретар, або директор канцелярії.

Завданням канцелярії є виконувати ухвали філіяльної Ради і заряджені президії Філії і служити заголови членів Товариства словом і літом в обороні інтересів членів Товариства.

З окрема співдається повітові канцелярії при відбудові краю, ведені правителством, стоять на сторожі безстронного ведення відбудови, стараються ся з прибічници Ради при старостах, щоби потерпіше населене одержало від призначення на відбудову фондів спрavedливі і належні винагороджені всіх шкід і страж, які йому спричинили війна. Шоби се оскути, „Повітова канцелярія” виконує такі чинності:

I. Правні поради і правка поміч

а) Канцелярія удає членам Товариства правні поради і помочі в справах, котрі без посередні або посередно викликала війна та її наслідки, стеже в справах військових причинок, винних шкід і чиниль, пенсії і запомог для немінчиків (інвалідів), від і сріт по поляглих, премій і зачетів на засіян, позичок в воєнім Заведені кредитові та відпису податків;

б) виготовляє для сторін потребні представлені, просби та рекурси до власті в тих справах;

в) посерединничить у власті для успішнішого полагодження сих справ;

г) старає ся о потрібні друки та формуларі для сих справ, переговує їх у себе на складі та удає їх сторонам, почує, як виповнююти сі друки та формуляри, або сама виповнює їх;

д) вдає до населення повіта відповіді, зазиви та почує, як належить користати в пільг та державних підмог, призначених на злагоджене насеління війни, старає ся о потрібні для населення брошурі і книжочки і поширює їх між населенем;

е) дбає о належність заступство української населені у всіх комісіях та комітетах, основаних при ц. к. властіх, як: комісія апровації війни, рільнич, ратункова, обороту худобою, житвина і т. д. На случай недопущення в сих комісіях та комітетах належного заступства українського населення повіта, виготовляє канцелярія погрібні представлені до вищих властів і старає ся при помочі „Сільського Господара” у Львові о успішніх їх полагоджені та допущені українських представників до всіх правителственных акцій;

з) за виготовлені писем для сторін побирає канцелярії від сторін оплату в висоті, означеній філіяльною Радою, і затвердженою Головою Радою Товариства. Тарифа оплати мусить бути виложена для перегляду членів Товариства в льотах канцелярії.

II. Технічна відбудова

а) при відбудові знищених осель, публичних осель, публичних будинків, промисловиз та

торговельних заведень, народних домів, кириць та доріг береже канцелярія інгересів українського населення, слідить точно хід сеї акцій в повіті, вислухує голосів покриденіх, впливає на будівельні Експозитури в дусі практичної і повної відбудови повіту, а в разі недомагання Експозитури або стороннічого ведення відбудови виготовляє представлені до вищих властів та жаде помочі і вказівок від „Сільського Господара” у Львові;

б) познакомлюється з інструкцією будівельної Експозитури і через пспулярні поштодані та пригадані вклади зазнакомлює пошкодженій загал населеня в повіті зі способами відбудови та залачами Експозитури;

в) помагає прибічній Раді для відбудови повіту в акції відбудови;

г) старає ся, щоби відбудова повіту відбувалася при участі самого населення з поміненем таких підприємств, котрі хотіли би при відбудові використати призначенні на відбудову фонди на школу місцевого населення; відновлює припинену через війну діяльність тих промислових та торговельних підприємств приватних і спілкових, яких участь при відбудові є конечна, як дахівкарні, будівельні і столлярські спілки, цегольні, вапнярки, склади матеріалів, тартаки і старає ся, щоби вони були допущені до відбудови повіту, та щоби нові такі спілки оснувалися в повіті;

г) вишукує здібніших ремісників та промисловій і старає ся заняті їх при відбудові, а коли вони служать при війську, робить канцелярія старання о їх виреклямовані від військової служби;

д) при доставі і приготованню потрібних до відбудови матеріалів робить канцелярія старання о допущені безпосереднього співділання українського населення в доставках і використанню всіх місцевих будівельних матеріалів.

III. Відбудова рільництва.

а) Канцелярія виготовляє статистику воєнних шкід у всіх галузях рільного господарства, ладить точне обчислене шкід в господарських знарядях та машинах, худобі, тяглі, ґрунті, садах, городах, пасіках та всіх тих господарських заведеннях, що стремляються до піднесення рільного господарства, як візреїв стайні і гноївні та досвідні поля, взірцеві городи, сади, овочеві шкілки, даліше школи в області годівлі худоби, взірцеві господарства годівельних, розплодових стаціях рогатої худоби і безрог та прочих;

б) владжує плян відбудови повіту в області рільного господарства та предкладає його разом з обчисленнями воєнних шкід через голову Управи Товариства Централі для господарської відбудови Галичини;

в) поєднує кандидатів на членів оцінчних комісій для воєнних шкід;

г) видає оплати за воєнні чиниль та реквізити;

г) робить старання для населення в цілі розробута потрібного матеріалу на поновне загospodarzwanie, вишукує корисні жерела набуття живого і мертвого інвентаря, навязує в тій щілі зносин з властивими чинниками, виеднує у них пільги в набутку господарських статків, покликує до життя потрібні до сього промисловоз

торговельні підприємства і др. і при жити співіділано філіяльної Ради та головної Ради чинностями та своїм впливом не тільки до повітівів рільного господарства, але й до започатковання новіших і раціональніших напрямів у всіх галузях українського рільництва;

д) слідить пильно ведену в тім напрямі акцію відбудови Централі для господарської відбудови Галичини, познакомлюється з доказами в зважанням в тім напрямі виданими розпорядженнями та постановами сеї Централі, про що в кождім часі повідомляє загал повітів відповідними відомостями а наслідок недомагання Централі в тій області старає ся через дотичні чинники о усунені сих недомагань;

е) по вказівкам філіяльної Ради виконує після найменшого знання та в належнім часі всі постанови Головної Ради, які мають на цілі нести членам помочі в віднові господарства.

IV. Відбудова промислу, ремесла і торговли.

Канцелярія помагає краєвим Союзам відновити господарсько промислові, торговельні і кредитові спілки в повіті та проф. кооперативні спілки, котріх діяльність припинила російська інвазія, а котрі досі не відновили своєї діяльності, хоч іх діяльність є корисна і пожиточна для відбудови повіту.

Англійці взяли Багдад

ЛОНДОН (Тб). Англійське звідомлене воєнне з Мезопотамії звучить: Ми імперія Турків в суботу 3 квітня на захід і на південний захід від Багдаду і в неділю рано залишили Багдад.

Зоружене американських кораблів торговельних.

ВАШИНГТОН. (Рейтер). Державний департамент повідомив всіх представників чужих держав, що американські кораблі, які будуть плисти тою замкненою частиною моря будуть зоружені в цілі охорони своєї і людей, ізачих на пomoce. Не є невін, чи зоружене буде примусове, але департамент маринарів узбройте всі кораблі, котрі про се попросять.

Замкнене Думи.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Два царські укази заразжують замкнене засідань Думи і Державної Ради з днем 11. с. м. В цітні або пізніше відповідно до незвичайних обставин мають бути обі палати знов скликані.

Війна в Америку неминуча?

ВІЛЬЗОН сподівається війни в сім місяці.

АМСТЕРДАМ (Прив. тел.). Всі донесення з Амстердаму згідні в тім, що ніякий відвідальний політик в Сполучених Державах не вірить в те, щоби можна ще відвернути небезпеку війни. Міністер маринарів видає розпорядок, яким забороняється днівникам оголошувати

мягчения в анальгічних випадках, прям клясти і кладти, ляпати і лапати. Лах і лах, люб, до любу (wie es lieb ist) і люб, до любу, любити і дубити і т. д. Так само мабуть російському військовому належить присвятити подвоюване співзвучування у чужих словах і то навіть тоді, коли їх не можна вимовити, прим. Грімм (зам. Грім), трупа (театральних) і ін.

У нас в Галичині розвій мови Ішов трохи інакше. Ми маємо свої народні школи, середи, маємо І катедри в університеті: у нас є доволі численна преса, якої російські Українці до 1905 р. не жали і від початку війни звок не мають. Перед 1905 р. літературний центр для цієї України був у Львові. Тут друкували свої праш не лиш Галичани, але й російські Українці. Тут маємо ми доволі чисто заховані народні говори: бойківський, гуцульський, покутський, підільсько-волинський. І ми зробили дійсно великий поступ в розвою мови за останніх 50 літ. Найгільше прослідити се на творах І Франка, який зачинав писати доволі пестрою мішаниною в першій половині 70-их і скінчив на дуже гарній мові сього століття. Та все ж чисто літературною мовою пише у нас дуже не болото літератор, а велика більшість ператка. І такими варваризмами, що мова російського Українца, навіть такого, що найслабше її знає, дала красна, ніж у нас у не одного, що хоче буті авторитетом в справах мови.

(Далі буде)

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

На що у нас

видають ся книжки?

(Даліше.)

російський вплив можна добачити не лише на лексиці — се що найменше лихо — але й на флексії, синтаксі, а навіть на правописі. Я не можу тут подібно розводити ся над сим, бо се забрало би дуже богато місце, але навіть бодай по кількох прикладах. Перший відмінок множини у іменників мужеського роду (І декл.) дуже часто прибирає закінчене в зам. и, прям. ліса, голоса, рукава (зам. ліси, голоси, рукави). За те іменники середнього роду, закінчені на о, мають у тім самім відмінку и зам. и, прям. абочки (зам. яблочка). Такі синтаксичні русинські, як: Волів було пар на підсіні, а сорок штуц в десять (зам. волів було коло (до) підсіні, а сорок в десять штуц); години через три повернув ся до дому (зам. по трьох годинах, повернув ся до дому); в бідаки дикують його і молять ся на нього (зам. а бідаки дакують йому і молять ся на нього); мені болить голова (зам. мене болить голова); мені коштує рубль десять (зам. мене коштує до десять рубль); Навіть Т. Шевченко не устеріг ся від деяких (нечисленних зрештою) русинські. Чи-

подробіш про час відходу зоружених кораблів. Правительство розпоряджає потрібною скількістю гармат і артилерії, що вийдуть в діяльність з кораблями.

КЕЛЬН (Прив. тел.). „Kölnische Zeitung“ доносить ві Швейцарії: По доносенням лю-Борських днісників париський „Matin“ уповажений до заяв, що Вільсон і його міністри є тогого погляду, що протягом місяця прийде до війни між Америкою і Німеччиною.

НОВИНКИ.

Львів, 14 марта 1917

— Наукове Товариство ім. Шевченка розписує отсім конкурс на дві наукові підмоги для уможливлення виїзду за границю для фахових студій у шк. р. 1917/8. Призначенні вони для таких кандидатів, які вже мають академічний ступінь, виявили достаточну кваліфікацію до самостійних наукових студій і приготовують більшу працю з обсягу т. зв. фільософічних і державно правних наук, щоби на її основі здобути *veniam legendi* в котрімсь із австрійських або німецьких університетів. Висота підмоги і способ її виплачування уложиться відповідно до обставин і потреб наділеного. Добре удокументовані й умотивовані просьби належить вносити до Виділу Товариства найдальше до кінця марта с. р. — Львів дня 15 марта 1917.— Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка.

— Вістка про Митрополита і вивезених до РСР. На дніях наспільні до Львова листові картки від о. д-ра Бощана, в якій він пише між іншим: „О. Митрополит, Богу дякувати, здорові і доводжені. Маю від них вже 4 картки, послідна в 14. XI. Пишуть вдоволені із самого теперішнього місця побуту; мають келію суху і теплу. Вільно ім читати тільки св. Письмо. На Антарі всі здорові. Курцеба переніс ся до Шухевича, Івашко в Пашутину п. Богучанске, близько Охримовича. Д-р Охримович здоров. На мій ургенс і поруку конзулу виплачує Юному вже американську запомогу місічними ратами по 500 рублів. Богатъю з наших конзуул наложні доноси жідів відмовив державної запомоги. В тій справі я післав Юму різуче письмо“. — Пояснюю від себе, що американські Українці прибрали для всіх вивезених Українців в Росії квоту 1500 рублів і вислали її на руки д-ра Охримовича, якому саме першу рату, як пишеть о. Бощан, американський консул виплатив. З огляду на відмову державних підмог вивезені Українці живуть в дуже невідрадних матеріальних відносинах. Грошеві жертви на пошіт для них приймає „Дімстер“, Львів, вул. Руська ч. 20, на число книжочки 10.200.

— Виплата причинів для виселенців Урядово доносять: В послідніх дніях деякі днісники, покликуючи ся на одну з львівських часописів, помістили відомість, неагідну а правдою, що виплаті причинів для виселенців в західній часті краю досі не наступила. На основі урядової інформації заявляється ся, що намісництво на слідком розпорядку міністерства внутрішніх справ в 17. січня 1917 р. зарядило негайну виплату причинів для виселенців в повітах західної Галичини. Повітові органи почали зараз асигнувати ті причини. В лютому і марті висчитувано виплати для тих, що зголосили ся, а саме більше як 10.000 виселенців. Супроти того, що в західних повітах краю перебуває досі загалом не ціліх 12.000 військових виселенців із сідніх повітів, то остас ще тільки незначне число тих виселенців, які по виплаті не зголосилися.

— Університет у Вороніжі. „День“ доносить: Вороніжська городська дума одноголосно прийняла пропозицію московського університету відкрити у Вороніжі два факультети — юридичний і історично фільольгічний, як філіяльний відділ московського університету. Підняті у Петрограді заходи коло відкриття ще й медичного факультету. (З нагоди отсєї пропозиції вгадаємо, що один такий філіяльний університетський відділ існує вже в Росії, а то — відкритий у минулім році філіяльний відділ петроградського університету у Пермі. Філіяльний відділ московського університету у Вороніжі, се вже другий такого рода відділ у Росії. З відкриттям його Україна побіч університетів у Київі, Харкові, Одесі і Ростові на Дону одержить п'ятий уже університет на своїй території). — Ф. К.

— В справі управління оборону безрогами. Міністерством розпорядок в дні 12. лютого 1917 р. управляючі оборону безрогами на поштових основах, як розпорядок з дні 23. вересня 1916 р. В. З. Д. ч. 321 оборону рогатою худобою. Новий міністерський розпорядок уповажує красні правительства до повірення виключного права закупу безрогів організаціям, які в дотичній краю перевозять вже викунно рогатою худоби. В краях, є яких організації такі

ще не ділять, прислугує назначене їх і означено круга діяння безпосередно міністерству рільництва. На основі нового розпорядку уважається в країв правительства до означення максимальних цін на безроги розплодові і безроги, призначенні до тученя. Право означування максимальних цін на безроги, призначенні на зараз тучні і мясні, придане краснім правительством розпорядком міністерським з 6 липня 1916 р. Вида безрог в стані живім або битим з одного коронного краю до другого вимагає урядового дозволу. Щоби постанови сі не до провадили одинак до повного замкнення поодиноких коронних країв, постановлено подібно, як при обороті рогатою худобою, що на припоручені міністерства рільництва красні правительства кожного часу обов'язані дати дозвіл вивозу. Красні правительства прислугує право замкнення торгів на безроги, призначенні на варію, згідно обмеження торгів на безроги, признаєні до ховання або до тученя.

— Комітет різденних дарунків „Українського Січового війська“ і жініврів ц. і п. армії звертається отсім увагу на рахунковий звіт комітету, поміщений в минішнім числі, і складає всім велико душним і щедрим жертводавцям сердечну подяку від себе і від наділених жініврів за паску пам'ятку про наших хоробрих героїв. Заразом заявляє, що поіменні виказів жертводавців розсилати не буде, бо із за дорожнічі паперу і робітниця пішла бы на тепер'я друковані і розсилані такі виказів найменше десята частину присланіх жертв. А се буде би алише видаване той народної збірки, яка буде призначена не на папір і друк, але на гоєні моральних і тілесних терпні, на несене потіхи і розради борцям. — Рахункові книги можна провіріти в урядових годинах в товаристві „Земля“ у Львові, Ринок ч. 43, II. пов. — Евгенія Макарушкова. Калина Велачківна.

— Загальні збори укр. акад. тзв. „Січ“ у Відні будуть дні 24. марта 1917 в львівському товаристві Wies XVIII. Teresengasse 15 в осінній порядок: 1) Відчитання протоколу, 2) Звіт виділових, 3) Звіт контрольної комісії, 4) Вибір нового виділу і 5) Евентуалія.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система“.

На необхідну потребу удержання 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожать і важкіші для української справи, конечні як найкорші і найобильніші жертві

— Дмитро Матвіїв 50 Мор. (Дн.): Всіх товариців і знакомих, котрі читають „Діло“. — Володимир Федорович, и. к. дер жавний інспектор ветеринарії 20 К. (Діло). — Тома Перч 10 К. — Омелян Козарічук 10 К. — о. Іван Шехович з Царіжи (Дн.) 20 К. — Олена Шехович з Царіжи (Дн.) 10 К. — Стефанію Боднарову з Тулиголов, Стефанію Попилеву з Малнова, Клімію Кущеву з Мостиць, Асю Левицьку з Львова, Юлію Метельську з Люблинця. — Корнило Давидович поручник пол. почта 509, 20 К. — Качмаря поручника 10 пп. в Сяноці, о. Гамілю Павла кат. в Сяноці, Олександра Крупа окінченою студента прав в Любачові. — Григорій Маланчук в Якторова 12 К: Івана Мичка в Селись, Петра Особу з Юзькович, Дениса Ладу з Боложинова. — Константин Пачковський Яворія 5 К. (Дн.), — о. Антоні Лукачівський Станькова (Дн.) 10 К.: Марію Стельмахову Відену, Івана Лукачівського ц. к. суду Стрий, Гриця Лукачівського к. ц. к. Lmt. M. O. A III/95

— Володимир Устянович ц. к. урядника зелінниць Стрий, о. М. Матковського Стрий, — Григорій Ілюк ем. управитель школи в Синевідському вижнім 10 К. (Дн.): Антона Заревиця, Данила Мицика, Івана Цюванника, Григорія Мицика і Антона Сиротіжу — всі в Синевідському вижнім, — Андрій і Галия Галандюки з Болехова 10 К. (Дн.): Іліо Банчука пол. курата етап. поч. 144, Венедикта Сімкова в Болехові, о. Григорія Островського пол. курата, Галию Городинську з Львові, Зосю Лебедову в Волосянці п. Славсько, — Склеп і працівниці в Фалиши 25 К (Дн.): Ераст Гарматій і Зоя Гарматій 5 К (Дн.): Наталку Балицьку Сандромир, Наталку Цекевичівну Відену, Нестора Гарматія Відену, Славка Гарматія Гмінд і Ольгу Гірняківну в Люгачовіцах на Мораві. — о. Іван Винницький в Залісцях в акафісту 20 К.

— Гали Островська учителька в Татарах 10 К (Дн.): о. Іван Сенечко парох в Татарах, Григорій Сенечко поручник при артилерії по ліві почта 26, Теодор Німілович, завідатель в Мединичах, Гали Чижовіч учителька в Лужку дільниці, Костя Біленька учителька в Жониці. — Ярослава Марія Жугоевичівна Баранів 5 К. — Яцишин Стеф. пол. поч. 265, 20 К. — Корніла Бережанська в Самборі 5 К (Дн.):

Ірину Глібовицьку з Філіїв, Володимира Ніколаєвича хоружого пол. поста, Софію Кондритину з Львова, Ірину Шербакову з Самбора. — Др Евген Шурковський Розладів 20 К. — Софія Фурманчук і Королік вол. з К. К. Волошинську в Липі, Марію Таєрохлібову в Краківці, Івану Тарнавського уряду, подат. в Перемишлі, Ольдзю Янєву з Камінки стр. і цююю Броню з Махнова. — с. Михайло Жук і Михайлина Жукова з Воловець 10 К. — Роман Борисевич пор. Ldm. Ешр. Валєв 240 у Кракові 20 К. — Володимира Никорака надворного самого баталіону, Теодора Ловецького надпор. пол. почта 295, Антона Рибчука пор. Lir. 18 Холин, Гриця Семенюка акцес у Львові.

Прошу всіх від Жертводавців придерживати ся форми, оголошуваної в Ділі, значить спасати перед письмом ім. називати, місцевість жертводавця а опісля по двох точках і викликаних. В той спосіб зашодите кам багато роботи, бо не треба буде кождою карткою перевищувати, а просто дасте її до друку. При цій нагоді пригавуємо, що жертві складається га підтримкою системою, значить, можна не більше як п'ять осіб викликувати. Понад п'ять буде счікувати. Жертві просить ся посилати до кред. тов. „Дімстер“ (Львів, Руська 20) ч. кн. 9888, поідомлюючи карткою до міністерства „Діла“ і викликаних.

ОПОВІСТИКИ

Четвер, 15. марта 1917.

Нині: греко-кат.: Теодота санк. — рамо-кат.: Львівна.

Завтра: греко-кат.: Евгенія — рамо-кат.: Любіка.

ВОЕННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 14. марта 1917.

ВІНА НА СХОДІ.

Виправи відділів, про котрі донесено вто-ра, в околиці Береска мали повні успіхи. По основнім знищено ворожих воєнних уряджень приведено 2 офіціїв і 256 мужів таїльнані-тия маш. крісів і метавок мін.

Летуни наші, відвірюючи напади ворожих літаків, кинули бомби на дворець у Радивилові.

ВІНА НА ІТАЛІЮ.

Боєва діяльність була вчора на загал ма-ла. В околиці Гориції наші летуни кинули бомби на ворожий обоз коло Лючинко.

ВІНА НА БАЛКАНІ.

В області озер у східній Альбанії боротьба далі Йас. Французи кілька разів наступали на наші становища між Орхідою і Преспою, інешаче безуспішно.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гаффа.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 14. марта 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На північ від Аркантієр огнем прогано англ. відділі. В області Анкру Англійці пово-лудни без артил. підготовлені пішли до при-ступу між Ашіє і Гревілер, а начію по сильним огням по обох сторонах Букса. Відперто їх зі значними втратами і полонено 50 жовнірів.

В Шампіані бой на південь від Ріоні далі йшли зі змінним успіхом.

На східні береги Мози наступили Французи не вдали ся коло С. Мієль. Один з наших по-стів над рікою відперто взад.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт баварського князя Лі-опольда: Між Балтиком і Дністровм в кількох місцях значна діяльність на терені перед становищами. Над Нараївкою наші відділи на-падом здобули частини російського становища, знищили велики місцеві підкопи і вернули, добичею в людях і матеріалі.

На дворець у Радивилові кинено багато бомб.

Фронт македонський: Кілька напа-дів Англійців між Орхідою і Преспою було без успіху. Також силні ворожі наступи на півн. захід і північ від Монастиру були без успіху. В обох місцях вороги потерпіли тяжкі втрати.

Перший ген. кватирмайстер Людвіків.

Зіставлене рахунків комітету різдвяних дарунків для УСС. і Українців-жовнірів ц. і к. Армії.

Приходи:

1. Решта з великовідомих дарунків для УСС. за рік 1916 .		5511	83
2. Жертви:			
Чеками до УПТ.	13963	85	
Право до Комітету	3096	55	
	19060	40	
	24372	23	

Касирка:
Алена Голубцева

НЕКРОЛОГІЯ.

ПОДЯКА.

Дня 7-го марта 1917 перевісся до вічності наш син Роман Малиновський в 21 році свого життя по короткій та тяжкій слабості в військовій шпитальні в Золочеві. Дня 8-го марта відбувся похорон на кладовище в Золочеві.

Почуваю ся до обов'язку зложити сердечну подяку за ласкаву участь в похороні: Вс. о. декану Антонови Яновичеви із Струтина, Вар. о. со-вітникам і катехитам в Золочеві. Белкови, Кравчукою, Букови і Хмілевському.

Рівноож дякую Вар. о. Стефанови Гевеси, ц і к. полевому кураторові за уделені предсмертні наїсв. Тайни і за його участь в похороні.

Рівноож дякую Вз. о. Луці Несторови, парохови з Ремашовець і його Вдов. жені Олені за оказане нам щире сердечне співчуття і відраду, як і Вп. пані Анні Сухинській місцевій учительці. Також дякую і моїм парохівам, що прибули, мимо дальшої дороги, аби тим оказати свою вдячність і любов за труди Помершого для їх добра.

Перед смертю покійний Роман зложив жертву 20 кор. на „Інвалідів Укр. Січ. Стрільців“ (котрі пересилаю до Св. Редакції „Діло“).

Прийміть Ви всі, згадані, від нас засмучених вдячне, та щире „Спасибі!“.

РУСЬКА ШАДНИЦЯ

в ПЕРЕМІШІ

бульвара Носцішини ч. 2.

Приклади і величезні щаднічі вкладки щаднічно зголовних урядових. Вкладки споряджуються з 4%, починаючи вже від sledz'ouchoho dnia по дні та згаданім аж до посацького днів перед днем відображення.

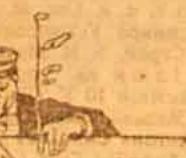
ВІКЛАДКИ в „Руській Шадніці“ можуть надати особисто в касі товариства, почтовими відправками, грошима поштом, чеками поштової Шадніці, чи Дирекції Шадніці на жадання безплатно доставчачи, і в філіях банку австро-угорського та рахунку „Руської Шадніці“.

Уділяємо починок: а) грошових платнів зголовних відкритих пакетів ратажів на протягі з 10—15 днів збору починного; б) на львівські ефектів, що в ескорті відправляється. Сорока починок відкладаються можливо скоро.

Посереднічать у відправлюванню починок в Газ. Всесвітнім Заведенню кредиторів в Кракові.

Всіх інформацій і друків удаємо відповідно з „Руської Шадніці“ ул. Косцюшкі. Народний Ш. Л. пов. щоденно безкоштовно в годинах урядових зі 2—3 год. кроме неділі і українських свят.

Після § 14. уставу „Руської Шадніці“, затвердженого через п. к. міністерство внутрішніх справ вкладки в товариство „Руська Шадніця“ в Перешибіні надаються до львівські пульварів, фондів і т. п. кітапів, які отже „Руська Шадніця“ пульварів обслуговує.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОТЕЛЬ

„НАРОДНОЇ ГОСТИНИЦІ“

створюється працездатного в обмеженою порукою в ЛЬВОВІ вул. Костянтина ч. 1.

Стація слікарського трамвая. — Трамвай в. о.

Ціни комнат від 12—20 — висша.

Товариство приймає нових членів що найменше в одному дні в квито 12—20 гривн на книжочки вкладкові на 12—

Робітна супонь дамських і конфекції П. Семакович, зі смородиновою вишивкою, в квітні 1811 року в ціні передвоєнної.

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

Розходи:

Іммінні і молитвінні:

За закуплених 4175 шт. молитв.		
і 7561 книжок в:		
УПТ.	1773	33
п. Штайнербронера	531	16
Кн. Тов а ім. Шевченка	227	70
Тов о „Просвіта“	587	—
оо. Василіані, Жовква	600	—
	3719	19

Датні:

Кіш УСС. на наші потреби .	3000	—
Приют для УСС. у Львові .	1000	—
Даток на „вечерю“ приюту у Львові	300	—
в Марм. Сиготі	200	—
	4500	—

Адміністрація:

Чеки	140	—
Анонси і секретарські видатки	145	85

Дарунки і розсилка:

Видатки на дарунки в Львові, в Відні, Празі, Стерніталю, Перемишлі, Стрию і др. (сукор, мука, тютюн, часописи)	1027	03
	1027	03

Львівщі:

Кн. вкл. Тов а „Дністер“ у Львові, завінкульовані на „Союз Українок“ у Львові, на повоєнні тривікі потреби УСС .	10000	—
	10000	—

Решту передано новому святочному комітетові .

5040	16	
	24372	23

Секретарка:
Налина Величнівна

Голова:
Євгенія Макарушнова

Дуже важне!

Хто хоче без учителя научити си по німецьких, та хай замовить собі сей час украйнсько-німецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (3-е видання). Ціна 1 к. 40 сот в почтовому оплаті 1 к. 50 сот. (10 штук 3 к. 40 сот. 25 шт. 30 к. 80 сот. якож оплачено). Видання ся вже відізвається.

А. ОКПІШ, Львів, вул. Кадетська ч. 4.

Указа: Сей Самоучок уложеній після випробова нового же способу наукання! Важке і для учителя узагальнюючих початків німецької мови, як також учення праготовлюючих ся до вступних іспитів.

70—25—35

Цілий світ перед тобою

як уміш по німецьки говорити.

З книжки, яку відало Товариство Просвіта» п. з.

Підручник до науки німецької мови

зладив Ю. РУДНИЦЬКИЙ,

можна легко учити ся говорити по німецьких.

Підручник сей надає ся так для початківих як і для тих, що вже учили ся або вже уміють де що по німецьки або хочуть учити інших. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчавши їх можна вже порозумівати ся з Німцями у найбончіших справах.

В лекціях говорить ся про такі речі: сільське обійтє, рідні село, місто, барви, сільська хата, мешкане в місті, на торзі (про мясо, ярина, землеплоди), господарські будинки і річки, іду в возом, іду зелінцем, закупина в склі, гостина, ведене господарки, (зима весна, літо, осінь), побут у В'дні, між ремеслами, при війску і т. п. Книжка обійтє 239 сторін друку. Подані відповідно граматики і до кождої лекції словарєвські.

Один прим. коштє 3 к. 50 сот. броши, а оправлений в полотно з витисками 6 к. 50 сот. На поштову пересилку треба долучити 65 сот.

Висилати тільки за готівкою:

Канцелярія Товариства „Просвіта“

Львів, ринок ч. 10.

4-7